

3. Щотижнева інформація про результати Державної програми «Доступні кредити «5-7-9»» станом на 23-01-2023. URL: <https://bdf.gov.ua/uk/informaciya-pro-rezultati-derzhavnoji-programi-dostupni-krediti-5-7-9>(дата звернення : 12.02.2023).

Abstract: *the topic of the credit system of Ukraine in the conditions of war was investigated, the total cost of loans granted to economic entities before and during the war in Ukraine was analyzed. Peculiarities of the State program for business lending were studied and the results of the implementation of this program regarding the volume of loans granted were examined in detail.*

Keywords: *credit system, lending, "5-7-9" program, business, banks*

Науковий керівник:

Бурковська А. В.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
М. Миколаїв*

УДК 336.77(477)

КРЕДИТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН

Пастушенко Віталій Юрійович,

здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

*Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

Анотація: *розглянуто дані щодо кредитної системи України, зміни активів банківських та небанківських фінансових установ, розглянуто зміни в депозитному та кредитному портфелях банків.*

Ключові слова: *кредитна система, банківський сектор, небанківські фінансові установи, кредит, депозит, облікова ставка НБУ*

Кредитна система – сукупність кредитних відносин і кредитно-фінансових установ, що мобілізують вільні кошти юридичних і фізичних осіб та надають їх позичальникам з метою отримання прибутку [1]. Вона відіграє значну роль в стимулюванні та розвитку економіки держави, забезпечує здійснення великого обсягу грошових платежів, заощаджень і розрахунків як фізичних, так і юридичних осіб. Кредитна система виконує функції: перерозподілу, контролю, стимулювання, заміщення.

За своєю структурою кредитна система поділяється на два сектори:

1. Банківський сектор, який складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені й діють на території України відповідно до положень Закону України «Про банки і банківську діяльність» та інших законів України [2].

2. Сектор небанківських фінансових установ (парабанків : страхових, лізингових, факторингових, фінансових, інвестиційних компаній, ломбардів,

кредитних спілок), який складається з договірних та інвестиційних фінансово–кредитних установ.

Головною ланкою кредитної системи України є банківський сектор, адже на нього припадає більшість ресурсів кредитної системи. Слід зазначити, що активи цього сектору на друге півріччя 2022 року склали 2,227 трлн грн (кількість діючих в Україні банківських установ становила 71 одиницю), а активи небанківських фінансових установ усього становили 274 млрд грн [3;4] (рис. 1).

Показник рентабельності активів, що відображає відношення чистого прибутку до активів банківської установи і зображує внутрішню політику банку, становив 0,64% [3].

Рентабельність капіталу, що показує відношення чистого капіталу до усього власного капіталу фінансових установ, зафіксовано на рівні 5,77% [3].

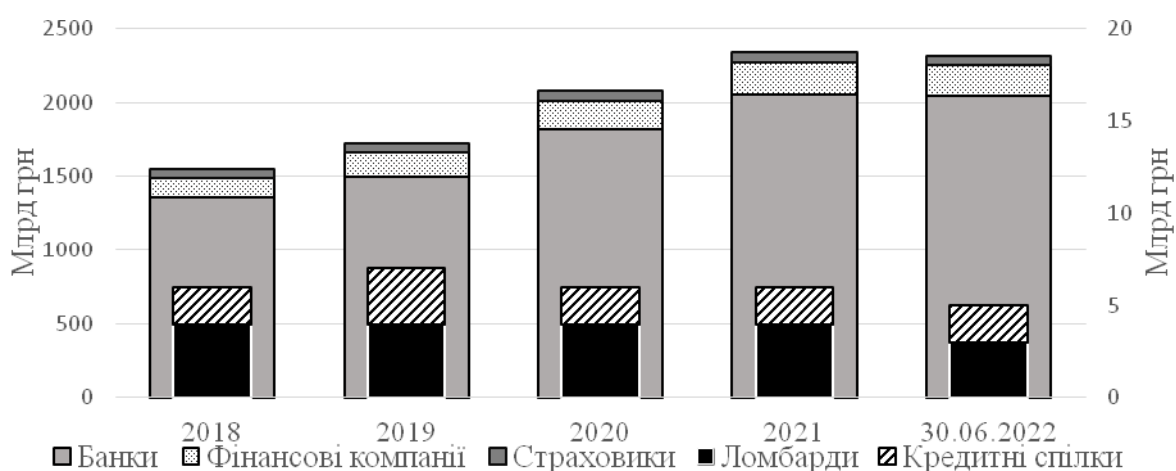

Рис. 1. Активи установ кредитної системи України

Джерело: розроблено автором на основі даних [3;4]

У 2022 році кредити, надані банківськими установами, становили в середньому 1,081 трлн грн, що більше на 1,5 млрд грн у порівнянні з попереднім роком, проте необхідно зауважити, що з липня 2022 року відбувалося зниження суми наданих банками кредитів [5]. Так, у липні показник був на рівні 1,123 трлн грн, а до початку листопада знизився на 42 млрд грн або 3,7% (рис. 2). Цей процес, на нашу думку, був спричинений скороченням надання довгострокових і середньострокових кредитів для фізичних і юридичних осіб та підвищенням ставок кредитування.

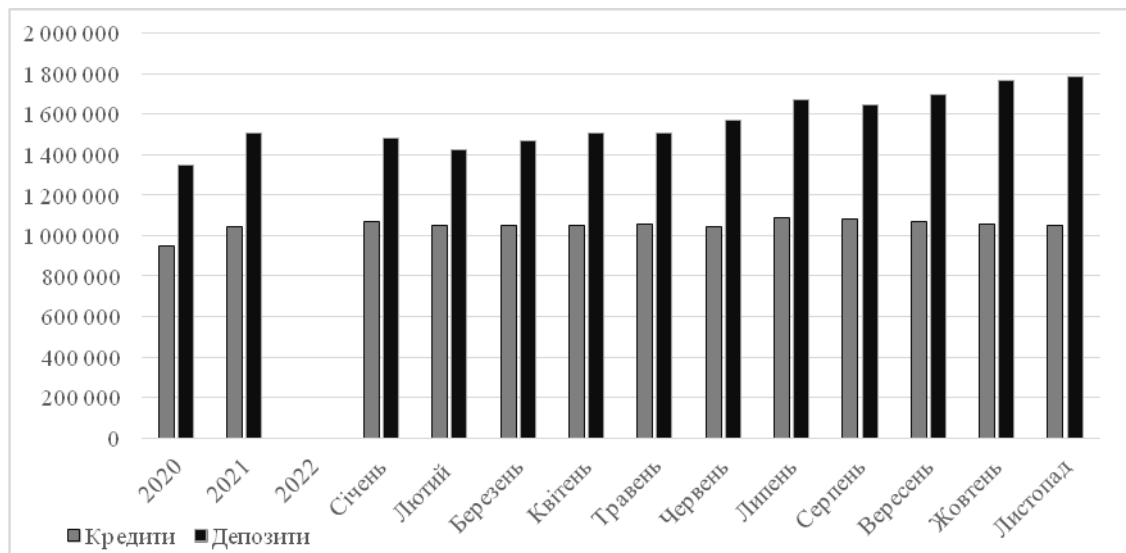

Рис. 2. Суми депозитів та наданих банками України кредитів, млн грн
Джерело: побудовано автором на основі даних [5]

З червня 2022 року НБУ підвищив облікову ставку до 25% для стабілізації курсу гривні та підвищення інтересу до національної валюти. На що банківський сектор відреагував незначним підвищенням ставки кредитування для юридичних осіб до 19,8% річних, а для фізичних - до 36,1% річних.

Депозити банківських установ у 2022 році збільшились на 280 млрд грн або 18,6% у порівнянні з 2021 роком, причиною чого стало збільшення сум коштів до запитання через зниження фінансової інклюдії, що виявляється в обмеженні доступу до цих коштів громадян на тимчасово окупованих територіях і військовослужбовців. Слід констатувати, що під час пандемії Covid-19 і війни в Україні спостерігається підвищена схильність громадян до здійснення безготівкових розрахунків. Процентна ставка за вкладами становила 9,3% [5], що пояснюється високою ліквідністю банків та відсутністю активів з дохідністю на рівні облікової ставки.

Отже, попри наявність бойових дій в Україні, банківський сектор залишився стабільним, проте перебуває в стагнації і не може передати імпульси монетарної політики держави через значний вплив неринкових структурних шоків на трансмісійні канали. Одним з можливих варіантів розв'язання цього питання є стимуляція банківських установ до вкладання коштів в облігації внутрішньої державної позики і запровадження пільгового рефінансування банківських кредитів під пріоритетні проєкти.

Список використаних джерел:

1. O. V. Zaitsev, *Fundamentals of financial instruments: a textbook*. Sumy: Sumy State University, 2016. 523 p.
2. Law of Ukraine "On Banks and Banking Activities". Website of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://cutt.ly/O1zWYiS> (access date 11/27/2022).
3. Main indicators of banks' activity. Website of the Ministry of Finance. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/> (access date 11/27/2022).
4. Overview of the non-banking financial sector. September 2022. NBU website. URL: <https://cutt.ly/z1zEIjp> (access date 11/27/2022).

5. Deposits attracted by deposit corporations. NBU website. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> (access date 11/27/2022).

Abstract: data on the credit system of Ukraine, changes in the assets of banking and non-banking financial institutions, changes in the deposit and loan portfolios of banks are considered.

Key words: credit system, banking sector, non-banking financial institutions, credit, deposit, NBU discount rate.

Науковий керівник:
БУРКОВСЬКА А.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 657

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Митрофанова Юлія Володимирівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: розглянуто облікову політику як інструмент управління на підприємстві, значення наказу про облікову політику

Ключові слова: облікова політика, метод обліку, наказ, фінансовий облік, управлінський облік

Організація бухгалтерського обліку є важливою складовою діяльності підприємства. Вона впливає на хід та результати обліку на різних рівнях: від вирішення стратегічних питань обліку до практичних методів реалізації задач обліку.

Визначальною методологічною основою організації облікового процесу є розробка облікової політики.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. Також зазначено, що підприємство самостійно визначає власну облікову політику рішенням власника чи уповноваженої особи з обліку (найчастіше, бухгалтера чи головного бухгалтера) [1].

Таким чином, облікова політика відображає практику ведення обліку на конкретному підприємстві, яку визначає підприємство самостійно, а внутрішній документ, який її регулює (Наказ про облікову політику), є головним внутрішнім нормативним документом обліку. Даний наказ забезпечує